

Hodnocení diplomové práce

Název: *Reflexe krize autority z hlediska filosofie výchovy*

Autor: *Bc. Karolína Vaňková*

Autorka si pro svou práci zvolila obtížné téma, které pojala dosti odvážně. Předloženou diplomovou práci můžeme rozdělit na tři části. První část se věnuje problematice autority a krize autority (kap. 1-4), a to zejména na základě kritiky autority, kterou ve svém díle provedla židovská filosofka Hannah Arendtová. Druhá část se zabývá toutéž problematikou ve školství, což přechází v kritiku současné školské praxe (kap. 5-6). Třetí část nabízí různé alternativy, které by mohly vést ke změně v pojetí autority ve škole (kap. 7-9), přičemž autorka se kloní k aplikaci přístupu animace ve školním vzdělávání. Výsledek práce je shrnut v závěru (kap. 10).

Autorka trochu nešťastně formulovala cíl pomocí teze, která si přímo říká po empirickém výzkumu (potvrzení hypotézy), což nebylo a ani nemohlo být obsahem této práce (srov. s. 5 a 60). Pokud bychom ovšem byli skromnější a jako cíl stanovili pouze *důsledky problému autority pro pedagogiku a jejich potenciální řešení*, pak můžeme tvrdit, že autorka cíle své práce dosáhla.

Z formálního hlediska je práce na dolní hranici požadavků na rozsah diplomové práce (číslovaných stran je 67, po přepočtu znaků na normostrany 71); autorka nevyužila možnosti zařadit na začátku předmluvu, v níž by nastínila motivaci své práce.

V úvaze o formální stránce práce je namísto otázka, do jaké míry je vhodné, používá-li diplomantka jako pramen skripta a prezentace zveřejněné na internetu (jedná se zejména o moje skripta, a to především na s. 48-59). V zásadě považuji použití těchto materiálů za legitimní (jsou veřejně přístupné, autor je ověřitelný), ale v případě pasáží o dimenzích výchovy a o animaci, kdy autorka měla k dispozici původní materiály a také jich částečně použila (Smith, Pollo), je škoda, že se nezačetla přímo do nich a nechala se ovlivnit svým učebním textem.

Po stránce vnější úpravy a vzhledu je práce na velmi dobré úrovni, s výjimkou s. 24, která obsahuje jen několik slov textu; na druhé straně je třeba ocenit ekologický přístup autorky, která zvolila pro svoji diplomovou práci oboustranný tisk, i s rizikem, že tím ještě více vynikne stručnost její práce

Z hlediska jazykového je třeba ocenit úsilí autorky o samostatné vyjadřování i určitou stylistickou vytržbenost. Na druhé straně se právě na jazykové stránce předložené diplomové práce nejvíce projevuje její nedotaženost. V práci se objevuje asi 30 překlepů, řada chybných nebo nespisovných výrazů („zbytečně nekomplikované“ na s. 5 – „rozhodl se pochopit“ na s. 22 – „vymezena běžnému životu“ na s. 32 – „upozornit na posvátnosti mystice a duchovnosti“ na s. 33 – „kladený přehnaný důraz“ na s. 41 - „vlivy, který nejsou vázaný“ na s. 52 ad.). Na několika místech chybí tečka na konci věty (např. na s. 9). Vyskytují se i gramatické chyby jako ve shodě přísudku s podmětem (s. 25 a 46) atd.

Nejpřínosnější, ale současně nejvíce diskutabilní stránkou této diplomové práce je její obsah. Autorka uvádí řadu cenných myšlenek, ať už se jedná o myšlenky pocházející od Arendtové, Adorna, Pince, Polla nebo od jiných odborníků zabývajících se filosofií výchovy. Stejně tak její vlastní závěry, které vycházejí z interdisciplinární diskuse o problémech autority a výchovy nepostrádají logiku a jsou v řadě případů velmi podnětné. Na druhé straně je její argumentace často poněkud zkratkovitá; její postoje a názory je třeba brát spíše jako potenciální odpovědi, příp. potenciální návrhy, nikoliv jako dokázané skutečnosti nebo definitivní řešení. Příkladem určité argumentační nedůslednosti může být např. kap. 5.1., v níž autorka neoprávněně zevšeobecňuje, když odvozuje z nedostatečné reflexe problému autority v české literatuře „nedostatečnou úroveň české pedagogiky jako vědy“ (s. 27); do kontextu práce pak vůbec nezapadá převzetí Průchovy kritiky stavu české pedagogiky, protože tato

kritika vychází ze zcela jiného paradigmatu, než je autorčino. Dále autorka v kap. 5.2 tvrdí, že se „soustředí na situaci v České republice“, přitom však své argumenty neopírá o žádný český výzkum. Rovněž s citovaným tvrzením Průchy, že by německá pedagogika byla izolovanou vědou (srov. s. 7) by se dalo polemizovat. Podobně by mě zajímalo vysvětlení výrazu „smyšlenka“ v charakteristice prvků charismatu (s. 15).

Z hlediska koncepce práce schází vysvětlení, proč si autorka z různých souvislostí koncepce autority vybrala k hlubšímu rozboru právě aspekty byrokracie, moci, charismatu a legitimacy autority. Očekávám, že to osvětlí při obhajobě.

Z hlediska argumentace je práce velmi diferencovaná. V některých kapitolách autorka argumentuje velmi poctivě, a opírá se přitom o prameny (např. v pojednání o charismatu). Naproti tomu třeba kapitola o byrokracii neobsahuje ani jeden odkaz, takže není jasné, odkud autorka čerpá svá tvrzení.

Pokud jde o myšlenkový přínos předložené práce, který by mohl v budoucnosti přispět do odborné diskuse, považuji za nejzávažnější dvě myšlenky: návrat k pojetí školy jako „scholé“ (s. 32-33) a aplikaci výchovné animace ve školství (s. 56-59). Škoda jen, že tato druhá myšlenka byla na konci práce (asi pod vlivem časového stresu) jen narychlo „nahozena“, bez hlubšího zpracování a argumentace.

Celkově je pro mě velmi obtížné tuto práci hodnotit. Na jedné straně je to práce inovativní, v níž můžeme najít řadu nových a podnětných myšlenek. Na druhé straně je plná drobných (jazykových) chyb a je rovněž poznamenána nedůsledností v argumentaci a jistou uspěchaností. Práce rozhodně splňuje nároky kladené na diplomovou práci. Pokud ovšem zůstane v této podobě může být hodnocena pouze známkou „dobře“ nebo „velmi dobře“. Proto bych v zájmu diplomantky radil její přepracování. Přesto práci doporučuji k obhajobě.

České Budějovice, 14. května 2011

doc. Michal Kaplánek, Th.D.
vedoucí práce